

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZEŃ LOTNICZYCH

ustalone uchwałą nr UZ/120/2021 Zarządu Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych
Polskiego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych z dnia 31 sierpnia 2021

Informacje, o których mowa w art. 17 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej:

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	<p>Ubezpieczenie aerocasco: § 5 ust. 1-6, ust. 8, ust. 11, ust. 14-18.</p> <p>Ubezpieczenie OC – postanowienia ogólne: § 6 ust. 2 i 3, § 7, § 8.</p> <p>Ubezpieczenie OC użytkownika statku powietrznego wobec osób trzecich innych niż pasażerowie lub podróżni (OC użytkownika): § 9 ust. 1 i 3.</p> <p>Ubezpieczenie OC przewoźnika wobec pasażerów lub podróżnych oraz ich bagażu i rzeczy osobistych (OC przewoźnika): § 10 ust. 1 i 4.</p> <p>Ubezpieczenie OC przewoźnika z tytułu przewozu ładunków: § 11 ust. 1 i 4.</p> <p>Ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków członków załogi (NW): § 12 ust. 1-8, 11, 13-15.</p> <p>Ubezpieczenie rzeczy osobistych członków załogi: § 13 ust. 1, 2, 4, 6.</p> <p>Postanowienia wspólne oraz pozostałe rozdziały: § 1 ust. 2 i 3, § 2, § 3 ust. 1, 3-6, § 4, § 14 ust. 2-4, § 15 ust. 1-4, § 16 ust. 1, § 18 ust. 1 i 2, § 19 ust. 1-3, § 21, § 22 ust. 2, 4, 5, § 23 ust. 1, 3, 4, § 24 ust. 1-3, § 25 ust. 4 i 5, § 26 ust. 3, § 27 ust. 2, § 29 ust. 9</p>
Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu	Ubezpieczenie aerocasco: § 5 ust. 4-10, 12-16, 18.

ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	Ubezpieczenie OC – postanowienia ogólne: § 6 ust. 4, § 7, § 8. Postanowienia wspólne oraz pozostałe rozdziały: § 4
---	---

Postanowienia ogólne

§ 1

1. Ogólne warunki ubezpieczeń lotniczych, zwane dalej OWU, mają zastosowanie w umowach ubezpieczenia zawieranych przez Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych Polski Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych, zwane dalej T UW PZUW, z osobami prawnymi oraz jednostkami organizacyjnymi nie będącymi osobami prawnymi, będącymi właścicielami lub użytkownikami cywilnych statków powietrznych, zwanymi dalej Ubezpieczającymi.
2. Umowa ubezpieczenia może zostać zawarta na cudzy rachunek (na rachunek Ubezpieczonego). Ubezpieczony może nie być imiennie wskazany w umowie, chyba że jest to konieczne do określenia przedmiotu ubezpieczenia. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek:
 - 1) zarzut mający wpływ na odpowiedzialność T UW PZUW, może on podnieść również przeciwko Ubezpieczonemu;
 - 2) Ubezpieczony może żądać, by T UW PZUW udzielił mu informacji o postanowieniach zawartej umowy oraz ogólnych warunków ubezpieczenia w zakresie, w jakim dotyczą jego praw i obowiązków.
3. W porozumieniu z Ubezpieczającym do umowy ubezpieczenia mogą być wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmienne od niniejszych OWU.
4. T UW PZUW zobowiązany jest przedstawić Ubezpieczającemu różnicę między treścią umowy a OWU w formie pisemnej przed zawarciem umowy. W razie niedopełnienia tego obowiązku T UW PZUW nie może powoływać się na różnicę niekorzystną dla Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego. Przepisu nie stosuje się do umów ubezpieczenia zawieranych w drodze negocjacji.

Przedmiot ubezpieczenia

§ 2

1. Przedmiotem ubezpieczenia są:
 - 1) wszystkie rodzaje statków powietrznych będących własnością lub użytkowanych przez Ubezpieczonego i dopuszczone do lotów na podstawie obowiązujących przepisów prawa (ubezpieczenie aerocasco);
 - 2) odpowiedzialność cywilna użytkownika statku powietrznego wobec osób trzecich innych niż pasażerowie lub podróżni (OC użytkownika);
 - 3) odpowiedzialność cywilna przewoźnika wobec pasażerów lub podróżnych oraz ich bagażu i rzeczy osobistych (OC przewoźnika);
 - 4) odpowiedzialność cywilna przewoźnika z tytułu przewozu ładunków;
 - 5) następstwa nieszczęśliwych wypadków członków załogi (NW);
 - 6) rzeczy osobiste członków załogi.
2. Umowa ubezpieczenia może być zawarta w zakresie wszystkich lub dowolnie wybranych przez Ubezpieczającego przedmiotów ubezpieczenia, o których mowa w ust. 1 .

Zakres ubezpieczenia

§ 3

1. Zakresem ubezpieczenia w zależności od wyboru ryzyk, o których mowa w § 2 ust. 1, objęte są szkody rzeczowe lub szkody na osobie, powstałe w związku z eksploatacją statków powietrznych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub terytorium innych państw wskazanych w dokumencie ubezpieczenia (polisie), Szczegółowy zakres ochrony ubezpieczeniowej dotyczący poszczególnych ryzyk określają dalsze postanowienia OWU.
2. W trakcie trwania umowy ubezpieczenia Ubezpieczający, za zgodą TUV PZUW, może podwyższyć sumę ubezpieczenia lub sumę gwarancyjną. Podwyższenie sumy pociąga za sobą opłatę dodatkowej składki liczonej od dnia dokonania takiej zmiany.
3. Za szkody powstałe do dnia następnego po zmianie sumy ubezpieczenia lub sumy gwarancyjnej, TUV PZUW ponosi odpowiedzialność na warunkach dotychczasowych.
4. Niezależnie od wypłaty odszkodowania lub świadczenia TUV PZUW pokrywa również, ponad sumę ubezpieczenia lub sumę gwarancyjną:
 - 1) koszty ekspertyz wykonanych przez rzeczoznawców, za zgodą TUV PZUW, w celu ustalenia okoliczności i rozmiarów szkody;
 - 2) uzasadnione koszty wyjazdu Ubezpieczającego lub eksperta na miejsce zdarzenia ubezpieczeniowego.
5. Koszty wymienione w ust. 4 oraz § 5 ust.11 pokrywane są łącznie do wysokości 10% sumy ubezpieczenia lub sumy gwarancyjnej ponad sumę ubezpieczenia lub sumę gwarancyjną, z tym że koszty wymienione w ust. 4 pkt 2 - pokrywane są do wysokości limitów przewidzianych dla delegacji służbowych.
6. W przypadku gdy koszty, o których mowa w ust. 4, zostały poniesione przez Ubezpieczonego łącznie w odniesieniu do mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego i jednocześnie nie jest możliwe ich przyporządkowanie do danej części mienia, TUV PZUW pokrywa poniesione przez Ubezpieczonego koszty w takiej proporcji w jakiej pozostaje wartość mienia ubezpieczonego do łącznej wartości mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego. Jeżeli ustalenie proporcji nie jest możliwe, TUV PZUW pokryje 50% poniesionych kosztów.

Wyłączenia odpowiedzialności TUV PZUW wspólne dla wszystkich ryzyk

§ 4

1. TUV PZUW nie odpowiada za szkody oraz następstwa nieszczęśliwych wypadków powstałe podczas:
 - 1) użytkowania statków powietrznych, które nie posiadały w czasie eksploatacji ważnego świadectwa zdatności do lotu albo innego równorzędnego dokumentu upoważniającego do wykonywania lotów na danym typie statku powietrznego, chyba że stan techniczny nie miał wpływu na zajście zdarzenia ubezpieczeniowego;
 - 2) startu lub lądowania statku powietrznego w miejscach do tego nie przystosowanych lub lądowiskach lub lotniskach nie zarejestrowanych, chyba że nastąpiło przymusowe lądowanie lub start i lądowanie w związku z wykonywaniem usług mieszczących się w zakresie działalności Ubezpieczonego;
 - 3) eksploatacji na innym terytorium niż wskazane w umowie ubezpieczenia.

2. TUW PZUW nie odpowiada również za szkody oraz następstwa nieszczęśliwych wypadków powstałe:
 - 1) wskutek nieprzestrzegania przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego przepisów krajowych, wspólnotowych i międzynarodowych dotyczących zasad eksploatacji statków powietrznych oraz przewozu osób i ładunków;
 - 2) podczas pilotowania statku powietrznego przez osobę nie posiadającą ważnej licencji pilota albo innego ważnego dokumentu uprawniającego do wykonywania lotów na danym typie statku powietrznego i w danych warunkach;
 - 3) podczas działania pilota lub innych członków załogi w stanie nietrzeźwości, albo w stanie po użyciu alkoholu, lub pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii;
 - 4) wskutek przewozu większej liczby osób niż dopuszcza instrukcja użytkowania statku powietrznego;
 - 5) podczas wykonywania rodzajów lotów innych niż wskazane w umowie ubezpieczenia;przy czym w przypadku Ubezpieczonego będącego osobą fizyczną, wyłączenia określone w pkt 2 i 3, mają zastosowanie wyłącznie wtedy, gdy okoliczności, o których mowa w tych wyłączeniach, miały wpływ za zajście zdarzenia ubezpieczeniowego.
3. TUW PZUW nie odpowiada za szkody oraz następstwa nieszczęśliwych wypadków:
 - 1) wyrządzone umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności;
 - 2) wyrządzone umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa przez kapitana statku powietrznego, pilota, członków załogi statku powietrznego, członków personelu lotniczego Ubezpieczonego lub Ubezpieczającego, osób którym Ubezpieczony lub Ubezpieczający powierzył kontrolę lub dozór ubezpieczonego statku powietrznego, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.
4. Z odpowiedzialności TUW PZUW wyłączone są szkody oraz następstwa nieszczęśliwych wypadków:
 - 1) spowodowane działaniami wojennymi, zamieszkami społecznymi, wojną domową, rewolucją, strajkami lub stanem wyjątkowym;
 - 2) powstałe wskutek akcji terrorystycznej, sabotażowej lub porwania statku powietrznego;
 - 3) powstałe wskutek konfiskaty, przetrzymania lub przechwycenia statku powietrznego przez rząd lub inne władze danego kraju;
 - 4) spowodowane oddziaływaniem energii jądrowej lub zanieczyszczeniem radioaktywnym;
 - 5) spowodowane zanieczyszczeniem środowiska naturalnego.
5. TUW PZUW nie pokrywa również utraconego zysku, jakichkolwiek strat pośrednich oraz kar i grzywnien nałożonych na Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego.
6. Na wniosek Ubezpieczającego, ryzyka wymienione w ust. 4 pkt 1 lub 2 mogą być objęte ochroną ubezpieczeniową za opłatą dodatkowej składki.

Ubezpieczenie aerocasco

§ 5

1. Z zastrzeżeniem postanowień § 4 i ust. 12 i 13 ubezpieczeniem aerocasco objęte są szkody częściowe oraz całkowite powstałe w ubezpieczonych statkach powietrznych w następstwie wypadku lotniczego, incydentu lotniczego lub innego zdarzenia powodującego szkodę, podczas startu, lotu, lądowania, kołowania, wodowania lub postoju (zdarzenie ubezpieczeniowe).
2. Ubezpieczenie aerocasco pokrywa także szkody w statkach powietrznych powstałe podczas naprawy, przeglądu, modernizacji lub przeróbki.
3. Ubezpieczeniem aerocasco objęte są również szkody powstałe w statkach powietrznych wycofanych czasowo przez Ubezpieczonego z eksploatacji i znajdujących się w miejscach przeznaczonych do stacjonowania.
4. Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniem aerocasco mogą być objęte szkody w statkach powietrznych bez własnego napędu podczas ich przewozu drogowym środkiem transportu z miejsca bazowania do miejsca startu lub z miejsca lądowania do miejsca bazowania, w następstwie niżej wymienionych zdarzeń:
 - 1) pożaru – rozumianego jako ogień który przedostał się poza palenisko albo powstał bez paleniska i rozprzestrzenił się o własnej sile;
 - 2) uderzenia pioruna – rozumianego jako gwałtowne wyładowanie elektryczne w atmosferze działające bezpośrednio na ubezpieczony statek powietrzny, pozostawiające bezsporne ślady tego zdarzenia;
 - 3) deszczu nawalnego – rozumianego jako opad deszczu o współczynniku wydajności co najmniej 4, ustalonym przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej (zwany dalej IMiGW); przy braku możliwości uzyskania odpowiednich informacji z IMiGW wystąpienie deszczu nawalnego stwierdza się na podstawie stanu faktycznego i rozmiaru szkód w miejscu ich powstania bądź w bezpośrednim sąsiedztwie;
 - 4) huraganu – rozumianego jako wiatr o prędkości nie mniejszej niż 17,1 m/sek, ustalonej przez IMiGW; przy braku możliwości uzyskania odpowiednich informacji z IMiGW wystąpienie huraganu stwierdza się na podstawie stanu faktycznego i rozmiaru szkód w miejscu ich powstania bądź w bezpośrednim sąsiedztwie; za spowodowane huraganem uważa się również szkody powstałe wskutek uderzenia przedmiotu przenoszonego przez huragan w ubezpieczone mienie;
 - 5) wypadku drogowego, jakiemu uległ środek transportu – rozumianego jako kolizja środka transportu przewożącego statek powietrzny z innym środkiem transportu, osobami, zwierzętami, przedmiotami a także wywrócenie się środka transportu albo jego zatonięcie;
 - 6) kradzieży statku powietrznego wraz ze środkiem transportu, pod warunkiem postoju na terenie ogrodzonym stałym parkanem zamkniętym i oświetlonym w porze nocnej oraz całodobowo dozorowanym, jeśli przewóz jest dokonywany środkiem transportu najętym bądź stanowiącym własność Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego.
5. Ubezpieczeniem aerocasco objęte jest także standardowe wyposażenie statku powietrznego, związane ściśle z wykonywaniem lotów. Każde dodatkowe, specjalistyczne wyposażenie

zamontowane na statku powietrznym w celu wykonywania określonego zadania, może być, na wniosek Ubezpieczającego, objęte ubezpieczeniem po opłaceniu dodatkowej składki.

6. T UW PZUW wypłaca odszkodowanie za:
 - 1) stratę całkowitą rzeczywistą statku powietrznego;
 - 2) stratę całkowitą konstruktywną statku powietrznego, za którą uznaje się szkodę, w wyniku której statek powietrzny jest niezdatny do naprawy lub koszt naprawy przekracza wartość zgłoszoną do ubezpieczenia;
 - 3) szkody częściowe.
7. Odszkodowanie za stratę całkowitą rzeczywistą bądź konstruktywną wypłaca się w wysokości równej sumie ubezpieczenia powiększonej o dodatkowe koszty określone w ust. 11 oraz § 3 ust. 4, z tym że w przypadku straty konstruktywnej, o której mowa w ust. 6 pkt 2, odliczeniu podlega wartość części statku zakwalifikowanych do odzysku.

Wykaz części zakwalifikowanych do odzysku oraz ich rzeczywistą wartość rynkową określa ekspert powołany przez T UW PZUW.
8. Odszkodowanie za szkody częściowe ustala się na podstawie rachunków lub faktur za przeprowadzoną naprawę bądź na podstawie sporządzonej przez Ubezpieczonego i zweryfikowanej przez T UW PZUW kalkulacji kosztów naprawy uszkodzeń stwierdzonych protokołem:
 - 1) Państwowej Komisji Badania Wypadków Lotniczych; lub
 - 2) właściwego organu państwa, na terenie którego powstała szkoda, lub
 - 3) komisji powołanej przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, w przypadku gdy właściwy organ państwowy odstąpił od badania zdarzenia ubezpieczeniowego, zgodnie z przepisami prawa.
9. Odszkodowanie za szkody częściowe pomniejsza się o koszty napraw nie związanych ze zdarzeniem ubezpieczeniowym oraz o koszty przeglądów i napraw międzyresursowych skalkulowanych odpowiednio dla danych części statku powietrznego.

Jako część statku powietrznego rozumie się element lub zespół elementów stanowiących jednostkę, dla której obowiązuje jeden resurs.

Silnik ze wszystkimi składowymi elementami stanowi jedną część statku powietrznego.
10. W każdej szkodzie częściowej stosowana jest franszyza redukcyjna w wysokości określonej w umowie ubezpieczenia.
11. T UW PZUW pokrywa także, do wysokości określonej w § 3 ust. 5 ponad sumę ubezpieczenia lub sumę gwarancyjną, następujące koszty:
 - 1) związane z zabezpieczeniem lub przetransportowaniem uszkodzonego statku powietrznego z miejsca zdarzenia ubezpieczeniowego do miejsca bazowania (bazy) lub miejsca naprawy uzgodnionego z T UW PZUW;
 - 2) przebazowania statku powietrznego (lot techniczny);
 - 3) delegacji przedstawicieli Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub specjalistów skierowanych do naprawy statku powietrznego w miejscu zdarzenia ubezpieczeniowego, o ile naprawa taka jest możliwa;
 - 4) usunięcia wraku (pozostałości) statku powietrznego.
12. Z odpowiedzialności T UW PZUW wyłączone są szkody powstałe:

- 1) w wyniku naturalnego procesu starzenia się statku powietrznego;
 - 2) w wyniku niewłaściwej eksploatacji statku powietrznego;
 - 3) na skutek wadliwie przeprowadzonej naprawy, przeglądu, modernizacji lub przeróbki statku powietrznego, w tym także wskutek wykonania tych prac przez nieuprawnione zakłady naprawcze lub według niewłaściwie sporządzonej dokumentacji;
 - 4) na skutek uruchomienia silnika w hangarze lub innych niedozwolonych miejscach,
 - 5) podczas transportu statku powietrznego innym środkiem transportu, z zastrzeżeniem ust. 4 lub ust. 11 pkt 1;
 - 6) w częściach statku powietrznego dotkniętych wadą fabryczną. Jeśli część dotknięta wadą fabryczną spowoduje uszkodzenie innej części statku powietrznego lub jego zniszczenie to szkody tak powstałe są objęte ubezpieczeniem.
13. Z odpowiedzialności TUV PZUW wyłączone są również szkody powstałe w wyniku zużycia statku powietrznego, jego części lub wyposażenia, a także szkody, do naprawienia których zobowiązany jest określony podmiot w ramach gwarancji lub rękojmi za wady statku powietrznego, jego części lub wyposażenia albo za wady naprawy statku powietrznego, jego części lub wyposażenia (szkody eksploatacyjne).
14. Górną granicę odpowiedzialności TUV PZUW z tytułu jednego zdarzenia ubezpieczeniowego stanowi:
- 1) suma ubezpieczenia odpowiadająca wartości rzeczywistej statku powietrznego określona w umowie ubezpieczenia;
 - 2) w przypadku szkody w silniku - zadeklarowana oddzielnie wartość rzeczywista silnika;
 - 3) w przypadku szkody w wyposażeniu dodatkowym - zadeklarowana oddzielnie wartość rzeczywista wyposażenia.
15. Jeżeli wartość statku powietrznego zadeklarowana przez Ubezpieczającego do ubezpieczenia okaże się zaniżona (tzw. niedoubezpieczenie), TUV PZUW wypłaci odszkodowanie za szkody częściowe w stosunku, w jakim pozostaje wartość zadeklarowana do rzeczywistej wartości statku powietrznego w dniu zawarcia umowy.
16. W przypadku nadoubezpieczenia TUV PZUW odpowiada tylko do rzeczywistej wartości statku powietrznego z dnia zawarcia umowy ubezpieczenia.
17. Obowiązek udowodnienia, że nastąpiło niedoubezpieczenie lub nadoubezpieczenie spoczywa na TUV PZUW.
18. Wypłata odszkodowania powoduje pomniejszenie sumy ubezpieczenia. Ubezpieczający może uzupełnić sumę ubezpieczenia za opłatą składki uzupełniającej w wysokości uzgodnionej z TUV PZUW. W przypadku nieopłacenia składki uzupełniającej zastosowanie mają postanowienia ust. 15.

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej

Postanowienia ogólne

§ 6

1. Umowa ubezpieczenia w zakresie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, o którym mowa w §9 - § 11, może zostać zawarta na rachunek podmiotów objętych obowiązkiem ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej wynikającej z przepisów prawa lotniczego lub z umów międzynarodowych albo na rachunek innych podmiotów.
2. Podmiotom objętym obowiązkiem ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej wynikającej z przepisów prawa lotniczego lub z umów międzynarodowych, TUW PZUW udziela ochrony ubezpieczeniowej na sumę gwarancyjną stanowiącą nadwyżkę nad sumę gwarancyjną wynikającą z zawartej umowy ubezpieczenia obowiązkowego (ubezpieczenie nadwyżkowe).
3. W ubezpieczeniu nadwyżkowym TUW PZUW ponosi odpowiedzialność za szkody, które nie zostały zaspokojone po przekroczeniu sumy gwarancyjnej na jedno zdarzenie z umowy ubezpieczenia obowiązkowego.
4. W przypadku podmiotów, o których mowa w ust. 1, warunkiem udzielenia ochrony na podstawie OWU jest uprzednie zawarcie umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z TUW PZUW.
5. Jeżeli nie umówiono się inaczej, okres ubezpieczenia powinien pokrywać się z okresem, na jaki zawarte zostało obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej. W przypadku nowych umów ubezpieczenia, zawieranych w czasie trwania umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, dopuszcza się zawieranie ubezpieczeń krótkoterminowych z końcową datą okresu ubezpieczenia, pokrywającą się z końcową datą okresu obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej.

§ 7

1. Wszystkie szkody będące wynikiem tego samego działania lub zaniechania uważa się za jedno zdarzenie ubezpieczeniowe niezależnie od liczby poszkodowanych i momentu powstania oraz przyjmuje się, że miały miejsce w chwili powstania pierwszej szkody.
2. Warunkiem odpowiedzialności TUW PZUW jest zajście w okresie ubezpieczenia zdarzenia ubezpieczeniowego.
3. TUW PZUW udziela ochrony ubezpieczeniowej w granicach odpowiedzialności ubezpieczonego, określonej przepisami prawa polskiego, także w przypadku gdy szkody powstały poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 8

Wypłata odszkodowania powoduje pomniejszenie sumy gwarancyjnej. Ubezpieczający może uzupełnić sumę gwarancyjną za opłatą składki uzupełniającej w wysokości uzgodnionej z TUW PZUW.

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej użytkownika statku powietrznego wobec osób trzecich innych niż pasażerowie lub podróżni (OC użytkownika)

§ 9

1. W ramach ubezpieczenia OC użytkownika i w zakresie określonym umową ubezpieczenia TUW PZUW udziela ochrony ubezpieczeniowej gdy w związku z określoną w umowie działalnością zaistnieje zdarzenie, w następstwie którego Ubezpieczony zobowiązany jest z mocy prawa, do naprawienia szkody rzeczowej lub szkody na osobie wyrządzonej osobom trzecim na ziemi,

- w powietrzu, w wodzie lub na wodzie w związku z użytkowaniem statku powietrznego.
2. Z odpowiedzialności TUW PZUW w ramach ubezpieczenia OC użytkownika wyłączone są szkody:
 - 1) wyrządzone osobom zatrudnionym przez Ubezpieczonego w czasie wykonywania obowiązków służbowych oraz osobom bliskim Ubezpieczonego (małżonek, konkubent, konkubina, wstępny, zstępny, brat, siostra, bratanek, bratanica, siostrzeniec, siostrzenica, ojczym, macocha, pasierb, pasierbica, teść, teściowa, zięć, synowa, bratowa, szwagier, szwagierka, przysposobiony, przysposabiający, pozostający pod opieką lub przyjęty na wychowanie w ramach rodziny zastępczej w rozumieniu przepisów prawa rodzinnego i opiekuńczego);
 - 2) powstałe w mieniu należącym do lub użytkowanym przez Ubezpieczającego;
 - 3) spowodowane hałasem i wibracjami pracującego silnika, o ile nie powstały w następstwie zdarzenia ubezpieczeniowego;
 - 4) powstałe przez zatrucie lub zanieczyszczenie środowiska przez statek powietrzny;
 - 5) spowodowane przez zakłócenia elektryczne lub elektromagnetyczne, o ile nie są rezultatem zdarzenia ubezpieczeniowego.
 3. Górną granicę odpowiedzialności TUW PZUW z tytułu OC użytkownika stanowi podana w umowie ubezpieczenia suma gwarancyjna.

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej przewoźnika wobec pasażerów lub podróżnych oraz ich bagażu i rzeczy osobistych (OC przewoźnika)

§ 10

1. W ramach ubezpieczenia OC przewoźnika TUW PZUW udziela ochrony ubezpieczeniowej w przypadku, gdy w związku z określoną w umowie działalnością zaistnieją zdarzenia, w następstwie których Ubezpieczony zobowiązany jest z mocy prawa do naprawienia szkód polegających na:
 - 1) uszkodzeniu ciała, rozstroju zdrowia lub spowodowaniu śmierci pasażera lub podróżnego wsiadającego, wysiadającego lub znajdującego się na pokładzie statku powietrznego;
 - 2) zagubieniu, zniszczeniu lub uszkodzeniu bagażu i rzeczy osobistych wniesionych na pokład statku powietrznego bądź powierzonych Ubezpieczonemu do przewozu.
2. W ramach ubezpieczenia OC przewoźnika TUW PZUW nie odpowiada za szkody wyrządzone :
 - 1) członkom załogi;
 - 2) innym osobom zatrudnionym przez Ubezpieczonego lub działającym w jego imieniu lub na jego polecenie w czasie wykonywania czynności służbowych związanych z obsługą statku powietrznego.
3. Wysokość wypłaconego przez TUW PZUW odszkodowania na jednego poszkodowanego pasażera lub podróżnego i jego bagaż oraz rzeczy osobiste z tytułu jednego zdarzenia ubezpieczeniowego nie może przekroczyć sum gwarancyjnych podanych w umowie ubezpieczenia.
4. Górna granica odpowiedzialności TUW PZUW z tytułu jednego zdarzenia ubezpieczeniowego jest równa sumie gwarancyjnej określonej w ust. 3 pomnożonej przez liczbę zgłoszonych do ubezpieczenia miejsc pasażerskich w statku powietrznym. W każdej szkodzie rzeczowej w

bagażu pasażera lub podróżnego stosowana jest franszyza redukcyjna w wysokości określonej w umowie ubezpieczenia. Franszyza nie jest stosowana w przypadku, gdy szkoda, o której mowa w zdaniu poprzednim powstała wskutek szkody całkowitej statku powietrznego.

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej przewoźnika z tytułu przewozu ładunków

§ 11

1. W ramach ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przewoźnika z tytułu przewozu ładunków T UW PZUW udziela ochrony ubezpieczeniowej jeżeli w związku z określoną w umowie działalnością zaistnieje zdarzenie, w następstwie którego Ubezpieczony jest zobowiązany z mocy prawa do naprawienia szkód rzeczowych polegających na uszkodzeniu, zniszczeniu lub utracie ładunku w okresie od przyjęcia do przewozu do momentu wydania go osobie wymienionej w liście przewozowym jako odbiorca .
2. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte szkody:
 - 1) powstałe wskutek działania siły wyższej;
 - 2) polegające na utracie przewoźnego i innych kosztów związanych z przewozem ładunków;
 - 3) w przesyłkach pocztowych;
 - 4) powstałe z winy nadawcy lub odbiorcy ładunku;
 - 5) wynikające z wady ukrytej lub właściwości naturalnych danego ładunku.
3. T UW PZUW nie odpowiada za szkody powstałe:
 - 1) w środkach płatniczych, papierach wartościowych, dokumentach, zbiorach filatelistycznych, numizmatycznych i innych przedmiotach mających wartość kolekcjonerską;
 - 2) we wzorach, modelach i prototypach;
 - 3) w złocie, platynie, srebrze i wyrobach z tych metali;
 - 4) w kamieniach szlachetnych i półszlachetnych oraz perłach;
 - 5) w ładunkach uznanych zgodnie z obowiązującymi przepisami za niebezpieczne, wybuchowe, żrące, toksyczne, radioaktywne z wyjątkiem ładunków radioaktywnych używanych w lecznictwie i nauce ;;
 - 6) podczas przewozu żywych zwierząt.
4. Górną granicą odpowiedzialności T UW PZUW z tytułu jednego zdarzenia ubezpieczeniowego jest suma gwarancyjna podana w umowie ubezpieczenia.

W każdej szkodzie stosowana jest franszyza redukcyjna w wysokości określonej w umowie ubezpieczenia.
5. Składka pobierana jest zaliczkowo od planowanej rocznej wartości opłat frachtowych zadeklarowanej przez Ubezpieczającego w chwili zawierania ubezpieczenia.
6. W przypadku zrealizowania opłat frachtowych ponad zadeklarowane na początku okresu ubezpieczenia wartości następuje dopłata do składki zaliczkowej. Dopłata będzie stanowiła różnicę pomiędzy składką wynikającą z iloczynu stawki ubezpieczeniowej przyjętej dla danej sumy gwarancyjnej oraz faktycznie zrealizowanych opłat frachtowych w danym roku obrachunkowym a składką zaliczkową już opłaconą. W przypadku gdy składka zaliczkowa

przekracza składkę ostateczną - jeżeli nie umówiono się inaczej - TUV PZUW dokonuje zwrotu nadpłaty.

7. Ostateczne rozliczenie składki zaliczkowej następuje w ciągu 30 dni od daty zakończenia okresu ubezpieczenia.
8. TUV PZUW zastrzega sobie prawo wglądu do dokumentów Ubezpieczonego w celu weryfikacji zgłoszonych wartości (wpływów z tytułu opłat frachtowych).

Ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków członków załogi (NW)

§ 12

1. Za nieszczęśliwy wypadek (NW) uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, w następstwie którego Ubezpieczony, niezależnie od swej woli, doznał uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia lub zmarł.
2. Ubezpieczenie niniejsze obejmuje również następstwa zawału serca, udaru mózgu, chorób tropikalnych, w tym również chorób wywołanych tropikalnymi pasożytami oraz jadami zwierząt pod warunkiem, że Ubezpieczony w dniu zachorowania posiadał aktualne wymagane szczepienia.
3. Za nieszczęśliwy wypadek uważa się również zwichnięcie stawów oraz naderwanie ścięgien spowodowane nagłym uderzeniem, przepuklinę, wypadnięcie jądra miazdzystego.
4. W ramach umowy ubezpieczenia NW, ochroną ubezpieczeniową objęci są członkowie załóg statku powietrznego (Ubezpieczeni) podczas pełnienia obowiązków służbowych na pokładzie statku powietrznego, w czasie wykonywania innych czynności związanych z obsługą statku oraz w czasie pobytu służbowego w kraju i za granicą.
5. Ubezpieczonymi od następstw nieszczęśliwych wypadków, w zakresie przewidzianym dla członków załóg, mogą być objęte także inne osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę lub wykonujące czynności związane z rodzajem prowadzonej przez Ubezpieczającego działalności na podstawie umowy zlecenia, umowy o dzieło lub innej podstawie prawnej.
6. W ramach ubezpieczenia NW TUV PZUW wypłaca:
 - 1) w przypadku trwałego uszczerbku na zdrowiu - świadczenie w wysokości odpowiadającej takiemu procentowi sumy ubezpieczenia, określonej w umowie ubezpieczenia, w jakim Ubezpieczony doznał trwałego uszczerbku. Trwały uszczerbek określany jest na podstawie „Tabeli norm oceny procentowej trwałego uszczerbku na zdrowiu TUV PZUW” doręczanej Ubezpieczającemu przed zawarciem umowy ubezpieczenia. Na żądanie Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, TUV PZUW udostępnia „Tabelę norm oceny procentowej trwałego uszczerbku na zdrowiu TUV PZUW” do wglądu. „Tabela norm oceny procentowej trwałego uszczerbku na zdrowiu TUV PZUW” dostępna jest również na stronie internetowej TUV PZUW.
 - 2) w przypadku śmierci - jednorazowe świadczenie w wysokości 50% sumy ubezpieczenia.
7. TUV PZUW zwraca koszty w łącznej wysokości do 10% sumy ubezpieczenia, poniesione w celu:
 - 1) nabycia protez i środków pomocniczych;

- 2) transportu zwłok do kraju, w przypadku śmierci Ubezpieczonego spowodowanej nieszczęśliwym wypadkiem objętym ubezpieczeniem.
8. Wypłata świadczenia następuje na podstawie orzeczenia lekarza wskazanego przez TUV PZUW lub na podstawie aktu zgonu Ubezpieczonego pod warunkiem, że śmierć lub trwały uszczerbek na zdrowiu będące następstwem zdarzenia objętego ubezpieczeniem zostaną stwierdzone nie później, niż 2 lata od dnia nieszczęśliwego wypadku objętego ubezpieczeniem.
9. Jeśli nieszczęśliwy wypadek objęty niniejszym ubezpieczeniem zwiększył istniejący trwały uszczerbek na zdrowiu, świadczenie przysługuje za różnicę pomiędzy procentem trwałego uszczerbku na zdrowiu po i przed nieszczęśliwym wypadkiem.
10. Jeżeli Ubezpieczony otrzymał jednorazowe świadczenie z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu i w następstwie tego samego nieszczęśliwego wypadku zmarł przed upływem 2 lat, uprawnionym przysługuje świadczenie z tytułu jego śmierci w wysokości różnicy między kwotą należną, a uprzednio wypłaconą Ubezpieczonemu.
11. Świadczenie z tytułu śmierci, w przypadku niewskazania przez Ubezpieczonego imiennie osoby uprawnionej, wypłaca się członkom rodziny zmarłego w następującej kolejności:
 - 1) małżonek;
 - 2) dzieci;
 - 3) rodzice;
 - 4) inni ustawowi spadkobiercy Ubezpieczonego.
12. Z odpowiedzialności TUV PZUW wyłączone są nieszczęśliwe wypadki powstałe wskutek:
 - 1) usiłowania lub popełnienia przez Ubezpieczonego przestępstwa lub samobójstwa;
 - 2) umyślnego spowodowania nieszczęśliwego wypadku przez Ubezpieczonego;
 - 3) zaburzeń psychicznych Ubezpieczonego;
 - 4) działania Ubezpieczonego w stanie nietrzeźwości albo w stanie po użyciu alkoholu, lub pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii, jeżeli miało to wpływ na zajście nieszczęśliwego wypadku.
13. Z ubezpieczenia następstw NW wyłącza się koszty leczenia następstw NW w kraju i za granicą, koszty poniesione na przejazdy do lekarzy orzekających, szpitali, opiekę pielęgniarską czy domową.
14. Górną granicą odpowiedzialności TUV PZUW za jeden nieszczęśliwy wypadek na jednego członka załogi jest suma ubezpieczenia określona przez Ubezpieczającego w dokumencie ubezpieczenia na każdego Ubezpieczonego oraz koszty wymienione w ust. 7.
15. Wypłata świadczenia powoduje pomniejszenie sumy ubezpieczenia. Ubezpieczający może uzupełnić sumę ubezpieczenia za opłatą składki uzupełniającej w wysokości uzgodnionej z TUV PZUW.

Ubezpieczenie rzeczy osobistych członków załogi

§ 13

1. Ubezpieczeniem objęte są rzeczy osobiste członków załogi statku powietrznego (Ubezpieczeni) uszkodzone, zniszczone lub utracone w wyniku zdarzenia ubezpieczeniowego, jeśli zdarzenie ubezpieczeniowe było objęte ochroną ubezpieczeniową w ramach ubezpieczenia aerocasco.
2. Za rzeczy osobiste, o których mowa w ust. 1, uważa się następujące przedmioty codziennego użytku zwyczajowo zabierane na pokład statku powietrznego: odzież, obuwie, środki higieny osobistej, aparaty fotograficzne, kamery video, telefony komórkowe oraz inny przenośny sprzęt elektroniczny.
3. Z odpowiedzialności TUV PZUW wyłączone są szkody w środkach płatniczych, papierach wartościowych, wyrobach jubilerskich, dokumentach, przedmiotach o wartości artystycznej lub kolekcjonerskiej.
4. Górną granicę odpowiedzialności za rzeczy osobiste jednego członka załogi stanowi suma ubezpieczenia określona przez Ubezpieczającego w umowie ubezpieczenia na każdego członka załogi statku powietrznego.
5. TUV PZUW dokonuje wypłaty odszkodowania za utracone całkowicie bądź uszkodzone częściowo rzeczy osobiste po uwzględnieniu stopnia ich zużycia.
6. Wypłata odszkodowania powoduje pomniejszenie sumy ubezpieczenia. Ubezpieczający może uzupełnić sumę ubezpieczenia za opłatą składki uzupełniającej w wysokości uzgodnionej z TUV PZUW.

Postanowienia wspólne

Zawarcie umowy i okres ubezpieczenia

§ 14

1. Umowę zawiera się na podstawie wypełnionego przez Ubezpieczającego wniosku o ubezpieczenie statku powietrznego zawierającego informacje niezbędne do oceny ryzyka i do wystawienia dokumentu ubezpieczenia (polis).
2. TUV PZUW może uzależnić udzielenie ochrony ubezpieczeniowej od dokonania inspekcji statku powietrznego. Koszty takiej inspekcji w całości pokryje TUV PZUW.
3. Z zastrzeżeniem wyjątku przewidzianego w ust. 4, w razie wątpliwości umowę ubezpieczenia uważa się za zawartą z chwilą doręczenia dokumentu ubezpieczenia.
4. Jeżeli w odpowiedzi na złożoną ofertę TUV PZUW doręcza Ubezpieczającemu dokument ubezpieczenia zawierający postanowienia, które odbiegają na niekorzyść Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego od treści złożonej przez niego oferty, TUV PZUW zobowiązany jest zwrócić Ubezpieczającemu na to uwagę na piśmie przy doręczeniu tego dokumentu, wyznaczając mu co najmniej 7 - dniowy termin do zgłoszenia sprzeciwu. W razie niewykonania tego obowiązku zmiany dokonane na niekorzyść Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego nie są skuteczne, a umowa jest zawarta zgodnie z warunkami oferty. W braku sprzeciwu umowa dochodzi do

skutku zgodnie z treścią dokumentu ubezpieczenia następnego dnia po upływie terminu wyznaczonego do złożenia sprzeciwu.

§ 15

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na okres 12 miesięcy bądź na okres krótszy.
2. Jeżeli nie umówiono się inaczej ochrona ubezpieczeniowa rozpoczyna się od dnia następnego po opłaceniu składki lub jej pierwszej raty.
3. Jeżeli TUV PZUW ponosił odpowiedzialność z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia jeszcze przed zapłaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie zostały opłacone w ustalonym terminie, TUV PZUW ma prawo wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym, zawiadamiając o tym Ubezpieczającego i jednocześnie zachowując prawo żądania zapłaty składki za okres, przez który ponosił odpowiedzialność.
4. W razie opłacania składki w ratach, jeżeli kolejna rata składki nie została opłacona w ustalonym terminie, TUV PZUW po upływie terminu płatności tej raty może wezwać Ubezpieczającego do jej zapłaty, z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania przez Ubezpieczającego spowoduje wygaśnięcie ochrony ubezpieczeniowej. W takim przypadku brak zapłaty zaległej raty składki we wskazanym terminie spowoduje wygaśnięcie ochrony ubezpieczeniowej z upływem 7 dni od daty otrzymania tego wezwania przez Ubezpieczającego.
5. Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, Ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni, a w przypadku gdy ubezpieczający jest przedsiębiorcą - w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłacenia składki ubezpieczeniowej za okres, w jakim TUV PZUW udzielało ochrony ubezpieczeniowej. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłacenia składki za okres, w jakim TUV PZUW udzielało ochrony ubezpieczeniowej.

§ 16

1. Ochrona ubezpieczeniowa wygasa:
 - 1) wraz z upływem okresu ubezpieczenia wskazanego w umowie ubezpieczenia;
 - 2) z chwilą wyczerpania sumy ubezpieczenia lub sumy gwarancyjnej;
 - 3) z chwilą przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę jeżeli prawa wynikające z umowy ubezpieczenia nie zostały przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia;
 - 4) z dniem doręczenia oświadczenia TUV PZUW o wypowiedzeniu umowy ze skutkiem natychmiastowym w przypadku, gdy TUV PZUW ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zapłaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie;
 - 5) w razie braku zapłaty składki z upływem 7 dni od dnia otrzymania od TUV PZUW pisma z wezwaniem do zapłaty kolejnej raty składki wysłanego po upływie terminu jej płatności z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni spowoduje ustanie odpowiedzialności;
 - 6) z dniem wypowiedzenia umowy na podstawie § 20;
 - 7) z dniem odstąpienia od umowy na podstawie § 15 ust. 5.

2. W przypadku wygaśnięcia ochrony ubezpieczeniowej przed upływem okresu na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia, Ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.

Składka ubezpieczeniowa

§ 17

1. Składkę oblicza się za czas trwania odpowiedzialności TUW PZUW na podstawie taryfy składek obowiązującej w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia.
2. Wysokość składki zależy od:
 - 1) zakresu ubezpieczenia;
 - 2) okresu na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia;
 - 3) sumy ubezpieczenia lub sumy gwarancyjnej ubezpieczenia;
 - 4) rodzaju i długości okresu eksploatacji statku powietrznego;
 - 5) liczby członków załogi, miejsc pasażerskich statku powietrznego;
 - 6) liczby przewożonych pasażerów i ładunków;
 - 7) rodzaju wykonywanych lotów (rodzaju działalności Ubezpieczonego);
 - 8) zakresu terytorialnego lotów;
 - 9) wysokości obniżek lub zwwyżek – zgodnie z taryfą.
3. Jeżeli nie umówiono się inaczej, składka powinna być zapłacona jednocześnie z zawarciem umowy ubezpieczenia a jeżeli umowa doszła do skutku przed doręczeniem dokumentu ubezpieczenia - w ciągu czternastu dni od jego doręczenia. Należna składka może być na wniosek Ubezpieczającego rozłożona na raty. Zapłata składki ubezpieczeniowej następuje w formie bezgotówkowej lub - w porozumieniu z TUW PZUW - w formie gotówkowej.
4. Jeżeli zapłata składki albo raty składki dokonywana jest w formie przelewu bankowego, za datę zapłaty uważa się datę złożenia zlecenia zapłaty w banku na właściwy rachunek TUW PZUW pod warunkiem, że na rachunku Ubezpieczającego znajdowała się wystarczająca ilość wolnych środków. Jeżeli zapłata składki lub raty składki dokonywana jest w formie przekazu pocztowego, za datę zapłaty uważa się datę stempla pocztowego. W innym przypadku za datę zapłaty uważa się dzień uznania rachunku TUW PZUW pełną wymagalną kwotą składki lub jej raty określoną w umowie ubezpieczenia.
6. Wystąpienie zdarzenia ubezpieczeniowego nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłaty rat składki w terminach określonych w umowie ubezpieczenia, przy czym w razie zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, jeżeli odszkodowanie lub suma tego odszkodowania i odszkodowań dotąd wypłaconych powoduje wyczerpanie sumy ubezpieczenia, raty składki, których termin płatności przypada po dniu wypłaty odszkodowania, stają się natychmiast wymagalne i płatne w dniu wypłaty odszkodowania. W przypadku odmowy wypłaty odszkodowania, terminy płatności rat składki, których płatność zgodnie z terminami określonymi w umowie ubezpieczenia przypada po dniu doręczenia oświadczenia o odmowie wypłaty odszkodowania, nie ulegają zmianie.
7. Składka ubezpieczeniowa nie podlega indeksacji w okresie ubezpieczenia.
8. Składkę wyrażoną w walucie obcej przelicza się na złote według średniego kursu NBP obowiązującego w dniu opłacenia składki bądź jej raty.

§ 18

1. W razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia prawa z umowy ubezpieczenia mogą być przeniesione na nabywcę. Przeniesienie praw wymaga zgody TUV PZUW.
2. W razie przeniesienia praw z umowy ubezpieczenia na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia przechodzą także obowiązki, jakie ciążyły na zbywcy, chyba, że strony za zgodą TUV PZUW umówiły się inaczej. Pomimo tego przejścia obowiązków zbywca odpowiada solidarnie z nabywcą za zapłatę składki przypadającej za czas do chwili przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.
3. Jeżeli prawa z umowy ubezpieczenia nie zostały przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia ochrona ubezpieczeniowa wygasa z chwilą przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.
4. Przepisy niniejszego ustępu nie mają zastosowania do przenoszenia wierzytelności, jakie powstały lub mogą powstać wskutek zajścia przewidzianego w umowie zdarzenia ubezpieczeniowego.

Prawa i obowiązki stron

§ 19

1. Ubezpieczający obowiązany jest podać do wiadomości TUV PZUW wszystkie znane sobie okoliczności, o które TUV PZUW zapytuje w formularzu oferty albo przed zawarciem umowy w innych pismach. Jeżeli Ubezpieczający zawiera umowę przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane. W razie zawarcia przez TUV PZUW umowy ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
2. W czasie trwania umowy ubezpieczenia Ubezpieczający obowiązany jest zgłaszać zmiany okoliczności wymienionych w ustępie poprzedzającym. Ubezpieczający obowiązany jest zawiadamiać o tych zmianach TUV PZUW niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.
3. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązki określone w ustępach poprzedzających spoczywają zarówno na Ubezpieczającym, jak i na Ubezpieczonym, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.
4. TUV PZUW nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ustępów poprzedzających nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia ustępów poprzedzających doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że zdarzenie ubezpieczeniowe przewidziane umową i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.

§ 20

W razie ujawnienia okoliczności, które pociągają za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wypadku ubezpieczeniowego, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki, poczynając

od chwili, w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym, składając oświadczenie w tym zakresie.

§ 21

Ubezpieczający lub Ubezpieczony obowiązany są przestrzegać przepisów dotyczących użytkowania i ruchu statków powietrznych obowiązujących w kraju i zagranicą.

§ 22

1. W razie zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego Ubezpieczający obowiązany jest użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów, w tym zawiadomić jednostkę policji każdej szkodzie powstałej w ubezpieczonym mieniu wskutek kradzieży z włamaniem lub rabunku.
2. W razie zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego Ubezpieczający obowiązany jest zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę.
3. Jeżeli Ubezpieczający umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował środków określonych w ust. 1 T UW PZUW jest wolny od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.
4. T UW PZUW obowiązany jest w granicach sumy ubezpieczenia zwrócić koszty wynikłe zastosowania środków, o których mowa w ust. 1, jeżeli środki te były celowe choćby okazały się bezskuteczne.
5. W razie ubezpieczenia na cudzy rachunek przepisy ust. 1 – 4 stosuje się również do Ubezpieczonego.

§ 23

1. Ubezpieczający ma obowiązek zawiadomienia T UW PZUW o zaistniałym zdarzeniu ubezpieczeniowym niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni od uzyskania wiadomości o zdarzeniu, a jeżeli nie jest to możliwe z przyczyn niezależnych od Ubezpieczającego - w ciągu 3 dni od daty kiedy zawiadomienie T UW PZUW stało się możliwe.
2. W razie naruszenia z winy umyślnej lub z rażącego niedbalstwa obowiązku, o którym mowa w ust. 1, T UW PZUW może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło T UW PZUW ustalenie okoliczności i skutków zdarzenia ubezpieczeniowego.
3. Skutki braku zawiadomienia T UW PZUW o zdarzeniu ubezpieczeniowym nie nastąpią, jeżeli T UW PZUW w terminie, o którym mowa w ust. 1, otrzymał wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.
4. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązek, o którym mowa w ust. 1, obciąża także Ubezpieczonego, chyba że Ubezpieczony nie wie o zawarciu umowy na jego rachunek.

§24

1. W razie zaistnienia zdarzenia, za którego skutki T UW PZUW może ponosić odpowiedzialność Ubezpieczający lub Ubezpieczony obowiązany jest:
 - 1) powiadomić o zdarzeniu ubezpieczeniowym odpowiednie władze państwa, w którym nastąpiło zdarzenie;
 - 2) natychmiast zgłosić najbliższej jednostce policji każdy przypadek szkody powstałej w związku z naruszeniem prawa i przedstawić T UW PZUW dokument potwierdzający takie zgłoszenie;
 - 3) umożliwić przedstawicielowi T UW PZUW wzięcie udziału w pracach komisji badającej przyczyny i rozmiar szkody, jeżeli T UW PZUW wystąpi z takim wnioskiem;
 - 4) dostarczyć T UW PZUW dokumenty wskazujące na odpowiedzialność T UW PZUW oraz wysokość zgłaszanych roszczeń;
 - 5) powiadomić T UW PZUW o postępowaniu wszczętym przez komisje badań wypadków lotniczych lub postępowaniu sądowym w związku z wypadkiem lotniczym;
 - 6) udzielić każdej dodatkowej informacji lub udostępnić inne dokumenty, jakich w związku z powstałą szkodą może zażądać T UW PZUW.
2. Ubezpieczający lub Ubezpieczony nie może wykonywać żadnych napraw bez zgody T UW PZUW i bez uprzednio wykonanej ekspertyzy powypadkowej za wyjątkiem naprawy mającej na celu:
 - 1) niezbędne przebazowanie statku powietrznego,
 - 2) zapobieżenie zwiększeniu się szkody,
 - 3) wykonanie polecenia odpowiednich organów.
3. Wykonanie obowiązków, o których mowa w ust. 1 i 2 niezbędne jest do ustalenia odpowiedzialności T UW PZUW.
4. Zaspokojenie lub uznanie przez Ubezpieczonego roszczenia o naprawienie wyrządzonej przez niego szkody nie ma skutków prawnych względem T UW PZUW, które nie wyraziło na to uprzedniej zgody.

Wypłata odszkodowania

§ 25

1. T UW PZUW wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia o zdarzeniu ubezpieczeniowym.
2. Gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności T UW PZUW albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie powinno być wypłacone w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część odszkodowania T UW PZUW powinien wypłacić w terminie przewidzianym w ust. 1.

3. TUW PZUW jest zobowiązane:

- 1) po otrzymaniu zawiadomienia o zajściu zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, do poinformowania o tym Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem, oraz do podjęcia postępowania dotyczącego ustalenia stanu faktycznego zdarzenia ubezpieczeniowego, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania, a także do poinformowania osoby występującej z roszczeniem pisemnie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności TUW PZUW lub wysokości odszkodowania, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania; w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, zawiadomienie o wystąpieniu zdarzenia ubezpieczeniowego może zgłosić również Ubezpieczony albo jego spadkobiercy; w tym przypadku spadkobierca jest traktowany jak uprawniony z umowy ubezpieczenia;
- 2) jeżeli w terminach określonych w ust. 1 i 2 nie wypłaci odszkodowania, do zawiadomienia pisemnie:
 - a) osoby zgłaszającej roszczenie oraz
 - b) Ubezpieczonego w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie

- o przyczynach niemożności zaspokojenia ich roszczeń w całości lub w części, a także do wypłaty bezspornej części odszkodowania;
- 3) jeżeli odszkodowanie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż określona w zgłoszonym roszczeniu, do poinformowania o tym pisemnie:
 - a) osoby występującej z roszczeniem oraz
 - b) Ubezpieczonego, w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie

- wskazując na okoliczności oraz na podstawę prawną uzasadniające całkowitą lub częściową odmowę wypłaty odszkodowania oraz do pouczenia tej osoby o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej;
- 4) do udostępnienia Ubezpieczającemu, Ubezpieczonemu, osobie występującej z roszczeniem lub uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, informacji i dokumentów gromadzonych w celu ustalenia odpowiedzialności TUW PZUW lub wysokości odszkodowania; osoby te mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez TUW PZUW udostępnionych informacji, a także sporządzenia na swój koszt kserokopii dokumentów i potwierdzenia ich zgodności z oryginałem przez TUW PZUW;
- 5) do udostępnienia osobom, o których mowa w pkt 4, informacji i dokumentów, o których mowa w pkt 4, na ich żądanie, w postaci elektronicznej;
- 6) na żądanie Ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia, do udostępnienia posiadanych przez siebie informacji związanych z wypadkiem ubezpieczeniowym będącym podstawą ustalenia odpowiedzialności TUW PZUW oraz ustalenia okoliczności wypadku ubezpieczeniowego, jak również wysokości odszkodowania;

- 7) na żądanie Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, do przekazania informacji o oświadczeniach złożonych przez nich na etapie zawierania umowy ubezpieczenia na potrzeby oceny ryzyka ubezpieczeniowego lub kopii dokumentów sporządzonych na tym etapie.
4. W przypadku zgłoszenia z umowy ubezpieczenia roszczenia wyrażonego w walucie obcej TUV PZUW wypłaci odszkodowanie w złotych, według kursu średniego NBP obowiązującego w dniu wypłaty należnego odszkodowania lub świadczenia.
5. Płatności w walucie obcej na rzecz zagranicznej osoby uprawnionej do odszkodowania dokonywane będą na wniosek Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego na wskazany przez niego rachunek bankowy.

Postępowanie w razie powołania rzeczoznawców

§ 26

1. Zarówno Ubezpieczony jak i TUV PZUW mogą powoływać rzeczoznawców w celu ustalenia przyczyny i wysokości szkody.
2. W razie rozbieżności w opiniach rzeczoznawców Ubezpieczony jak i TUV PZUW mogą powołać rzeczoznawcę opiniującego, który na podstawie przedłożonych do wglądu ekspertyz i własnej oceny stanu faktycznego - wydaje opinię.
3. Każdy z podmiotów, o których mowa w ust. 1 ponosi koszty rzeczoznawcy, którego powołał. Koszty trzeciego rzeczoznawcy (opiniującego) ponoszone są po połowie.

Roszczenia regresowe

§ 27

1. Z dniem wypłaty odszkodowania z ubezpieczenia aerocasco lub ubezpieczenia rzeczy osobistych członków załogi przez TUV PZUW roszczenia Ubezpieczonego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzą z mocy prawa na TUV PZUW do wysokości zapłaconego odszkodowania. Jeżeli TUV PZUW pokrył tylko część szkody, Ubezpieczonemu przysługuje pierwszeństwo zaspokojenia pozostałej części roszczeń przed roszczeniem TUV PZUW.
2. Ubezpieczający lub Ubezpieczony obowiązany jest zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę oraz udzielić TUV PZUW wszelkiej pomocy dostarczając informacji oraz innych dokumentów niezbędnych do skutecznego dochodzenia roszczeń regresowych. Jeżeli Ubezpieczony bez zgody TUV PZUW zrzekł się roszczenia przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę, TUV PZUW może odmówić odszkodowania lub je zmniejszyć, w zakresie w jakim Ubezpieczony zrzekł się odszkodowania. Jeżeli zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia zostanie ujawnione po wypłaceniu odszkodowania TUV PZUW może zażądać od Ubezpieczonego zwrotu całości lub części wypłaconego odszkodowania, w zakresie w jakim Ubezpieczony zrzekł się odszkodowania.

Podwójne ubezpieczenie

§ 28

1. Jeżeli ten sam przedmiot ubezpieczenia w ubezpieczeniu aerocasco albo ubezpieczeniu rzeczy osobistych członków załogi w tym samym czasie jest ubezpieczony od tego samego ryzyka u dwóch lub więcej ubezpieczycieli na sumy, które łącznie przewyższają jego wartość ubezpieczeniową, Ubezpieczony nie może żądać świadczenia przenoszącego wysokość szkody. Między ubezpieczycielami każdy z nich odpowiada w takim stosunku, w jakim przyjęta przez niego suma ubezpieczenia pozostaje do łącznych sum wynikających z podwójnego lub wielokrotnego ubezpieczenia.
2. Jeżeli w którejkolwiek z umów ubezpieczenia, o jakich mowa w ust. 1, uzgodniono, że suma wypłacona przez ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia może być wyższa od poniesionej szkody, zapłaty świadczenia w części przenoszącej wysokość szkody Ubezpieczony może żądać tylko od tego ubezpieczyciela. W takim przypadku dla określenia odpowiedzialności między ubezpieczycielami należy przyjąć, że suma ubezpieczenia równa jest wartości ubezpieczeniowej.

Reklamacje, skierowanie sprawy do sądu

§ 29

1. Ubezpieczającemu, Ubezpieczonemu i Uprawnionemu z umowy ubezpieczenia przysługuje prawo złożenia reklamacji, przez którą rozumie się wystąpienie do TUV PZUW, w którym zgłaszane jest zastrzeżenie dotyczące usług świadczonych przez TUV PZUW.
2. Reklamację można złożyć:
 - 1) pisemnie – przesyłką pocztową (w rozumieniu ustawy Prawo pocztowe) pod adresem siedziby TUV PZUW: ul. Ogrodowa 58, 00-876 Warszawa, albo osobiście w siedzibie TUV PZUW;
 - 2) ustnie – przez telefon, dzwoniąc pod numer 801-159-159, albo osobiście w siedzibie TUV PZUW do protokołu;
 - 3) elektronicznie – wysyłając e-mail na adres reklamacje@tuwpzuw.pl.
3. TUV PZUW rozpatruje reklamację i udziela odpowiedzi bez zbędnej zwłoki, nie później niż w ciągu 30 dni od dnia jej otrzymania. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji i udzielenie odpowiedzi w terminie 30 dni, TUV PZUW przekazuje osobie, która wystąpiła z reklamacją informację, w której:
 - 1) wyjaśnia przyczynę opóźnienia;
 - 2) wskazuje okoliczności, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy;
 - 3) określa przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji i udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć 60 dni od dnia otrzymania reklamacji.
4. TUV PZUW udziela odpowiedzi na reklamację w postaci papierowej lub za pomocą innego trwałego nośnika informacji, a na wniosek występującego z reklamacją – pocztą elektroniczną.
5. Osobie fizycznej, która złożyła reklamację, przysługuje prawo wniesienia do Rzecznika Finansowego wniosku dotyczącego:
 - 1) nieuwzględnienia roszczeń zgłoszonych trybie rozpatrywania reklamacji;
 - 2) niewykonania czynności wynikających z reklamacji rozpatrzonej zgodnie z wolą występującego w terminie określonym w odpowiedzi na reklamację.
6. Reklamacje uregulowane są w ustawie o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym oraz ustawie o dystrybucji ubezpieczeń.
7. Ubezpieczającemu, Ubezpieczonemu i Uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, będącemu konsumentem, przysługuje prawo zwrócenia się o pomoc do Miejskich i Powiatowych Rzeczników Konsumenta.

8. T UW PZUW przewiduje możliwość pozasądowego rozwiązywania sporów. Podmiotem uprawnionym w rozumieniu ustawy o pozasądowym rozpatrywaniu sporów konsumenckich, właściwym dla T UW PZUW do pozasądowego rozpatrywania sporów, jest Rzecznik Finansowy (więcej informacji można znaleźć na stronie: rf.gov.pl) oraz Sąd Polubowny przy Komisji Nadzoru Finansowego (więcej informacji można znaleźć na stronie: https://www.knf.gov.pl/dla_konsumenta/sad_polubowny).
9. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub Uprawnionego z umowy ubezpieczenia
10. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy Ubezpieczonego lub spadkobiercy Uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
11. W sprawach nieuregulowanych w OWU lub w umowie ubezpieczenia mają zastosowanie odpowiednie przepisy kodeksu cywilnego oraz inne stosowne przepisy prawa polskiego.
12. W relacjach z konsumentem T UW PZUW stosuje język polski.
13. T UW PZUW podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.
14. OWU w niniejszym brzmieniu mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych od dnia 1 września 2021 roku..

Załącznik do ogólnych warunków ubezpieczeń lotniczych

DODATKOWE KLAUZULE:

1. klauzula lotów próbnych kontrolnych (oblotów),
2. klauzula ubezpieczenia lotów szkoleniowych na typ,
3. Klauzula startów i lądowań na lotniskach lub lądowiskach nie zarejestrowanych,
4. klauzula ubezpieczenia pasażerów w zakresie NW,
5. klauzula zmiany sumy ubezpieczenia NW,
6. klauzula pilotów statku powietrznego,
7. klauzula podatków i opłat IPT,
8. klauzula informacyjna,
9. klauzula częściowego zniesienia proporcji,
10. klauzula likwidacji szkody,
11. Klauzula ubezpieczenia ryzyk wojennych
12. Klauzula ubezpieczenia aktów terroryzmu, sabotażu lub porwania statku powietrznego
13. Klauzula sankcji
14. Klauzula wyłączenia chorób zakaźnych
15. Klauzula wyłączająca ryzyka cybernetyczne

Klauzula lotów próbnych kontrolnych (oblotów)

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU oraz pod warunkiem opłaty dodatkowej składki, ustala się, że zakres ubezpieczenia obejmuje również szkody podczas lotów kontrolnych wykonywanych zgodnie z obowiązującymi przepisami w celu uzyskania lub wznowienia świadectwa zdatności do lotów albo pozwolenia na wykonywanie lotów jako wymogu niezbędnego przed rozpoczęciem użytkowania statku powietrznego.

Klauzula ubezpieczenia lotów szkoleniowych na typ

1. Ustala się z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU oraz pod warunkiem opłaty dodatkowej składki, ustala się, że ochroną ubezpieczeniową objęte są loty szkoleniowe na typ.
2. Na potrzeby niniejszej klauzuli za loty szkoleniowe na typ uznaje się:
„Loty szkoleniowe na typ – zgodne z przepisami lotniczymi loty szkoleniowe wykonywane przez pilotów posiadających przed rozpoczęciem szkolenia dokumenty uprawniające do pilotowania statków powietrznych tj. posiadających już licencje pilota albo równoważnych dokumentów, wykonywane w celu uzyskania bądź odnowienia stosownych uprawnień do lotów na danym typie statku powietrznego.

Klauzula startów i lądowań na lotniskach lub lądowiskach nie zarejestrowanych

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU oraz pod warunkiem opłacenia dodatkowej składki ustala się, że zapis § 4 ust. 1 pkt 2) OWU zastępuje się następującą treścią:

„2) startu lub lądowania statku powietrznego w miejscach do tego nie przystosowanych lub na lotniskach lub lądowiskach nie zarejestrowanych, chyba że:

- a) nastąpiło przymusowe lądowanie,
- b) start i lądowanie nastąpiło w związku z wykonywaniem operacji mieszczących się w zakresie działalności prowadzonej przez Ubezpieczającego i odbywało się zgodnie z obowiązującymi przepisami lotniczymi,
- c) start i lądowanie odbywało się w miejscach do tego przystosowanych zgodnie z obowiązującymi przepisami lotniczymi,”

Klauzula ubezpieczenia pasażerów w zakresie NW

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU oraz pod warunkiem opłaty dodatkowej składki ustala się, że ochroną ubezpieczeniową w zakresie NW objęci są pasażerowie tj. osoby biorące udział w locie a nie będące członkami załogi statku powietrznego.

Klauzula zmiany sumy ubezpieczenia NW w przypadku śmierci

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU oraz pod warunkiem opłaty dodatkowej składki ustala się, że W ramach ubezpieczenia NW TUW PZUW wypłaca w przypadku śmierci jednorazowe świadczenie w wysokości 100 % sumy ubezpieczenia.

Klauzula informacyjna dla Użytkowników statków powietrznych

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, ustala się że:

1. Do umowy ubezpieczenia wprowadza się postanowienie że, TUW PZUW nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe podczas:
 - użytkowania statku powietrznego przez innego Użytkownika niż wskazany w zawartej umowie ubezpieczenia.
2. Ubezpieczający oświadcza, że każdy Użytkownik statku powietrznego został przez Ubezpieczającego zobowiązany jest do informowania TUW PZUW o wszelkich zmianach w sposobie użytkowania statku powietrznego np. planowanej zmianie pilota lub pilotów albo włączenia nowych pilotów, zmianie rodzaju wykonywanych lotów, zmianie zakresu terytorialnego lotów oraz ewentualnego oddania statku powietrznego innemu Użytkownikowi w użytkowanie. Wszelkie zmiany muszą uzyskać akceptację TUW PZUW i muszą zostać włączone aneksem do umowy ubezpieczenia. W przeciwnym przypadku TUW PZUW w przypadku szkody może odmówić przyjęcia odpowiedzialności,
3. Wszelkie postanowienia OWU dotyczące Ubezpieczonego mają zastosowanie do każdego Użytkownika statku powietrznego . Ubezpieczający potwierdza, że każdy Użytkownik został o tym poinformowany i posiada na to stosowne pisemne potwierdzenie.
4. Ubezpieczający zobowiązany jest do poinformowania każdego Użytkownika a w szczególności pilota i ewentualnych innych pilotów statku powietrznego o warunkach zawartej umowy ubezpieczenia. Ubezpieczający potwierdza, że każdy Użytkownik został o tym poinformowany i posiada na to stosowne pisemne potwierdzenie. W przeciwnym przypadku nie mogą być podnoszone zarzuty przez Ubezpieczającego bądź Użytkownika o braku znajomości warunków umowy ubezpieczenia,

Klauzula pilotów statku powietrznego

Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, że warunki jakie muszą spełniać piloci przedmiotowego statku powietrznego aby istniała odpowiedzialność TUW PZUW przedstawiają się następująco:

1. statek pilotują piloci imiennie wskazani we wniosku o ubezpieczenie albo w umowie ubezpieczenia,
2. w przypadku pilotowania statku powietrznego przez innych pilotów niż wskazani piloci we wniosku albo umowie ubezpieczenia, piloci tacy muszą spełniać łącznie poniższe warunki:
 1. rodzaj licencji – ustalony w umowie ubezpieczenia,
 2. nalot ogólny (w godzinach) – nie mniejszy niż wskazany w umowie ubezpieczenia,
 3. nalot na przedmiotowym typie statku (w godzinach) – nie mniejszy niż wskazany w umowie ubezpieczenia,
 4. nalot ogólny w ciągu ostatnich 12 m-cy – nie mniejszy niż wskazany w umowie ubezpieczenia,,
 5. brak wypadków i incydentów lotniczych – w okresie ustalonym w umowie ubezpieczenia,
 6. odbyte z pozytywnym skutkiem coroczne szkolenia aktualizujące (o ile wymagane są przepisami bądź zasadami eksploatacji danego statku powietrznego określonymi przez producenta statku powietrznego albo użytkownika (operatora) statku powietrznego,
 7. powyższe warunki 1-6 nie mają zastosowania do pilotów-ucniów wykonujących loty szkoleniowe o ile takie loty szkoleniowe mieszczą się w ustalonym zakresie ubezpieczenia.

Klauzula podatków i opłat IPT

Z zastosowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się że w przypadku ubezpieczenia statku powietrznego na obcych (innych niż polskie) znakach rozpoznawczych na Ubezpieczającym ciążyć będą wszelkie podatki, opłaty i koszty dodatkowe związane z IPT.

Klauzula częściowego zniesienia zasady proporcjonalnej redukcji odszkodowania

Z zastosowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU oraz pod warunkiem opłacenia dodatkowej składki ustala się że, w ubezpieczeniu Aerocasco zasada proporcjonalnej redukcji odszkodowania nie będzie miała zastosowania jeżeli zgłoszona do ubezpieczenia Aerocasco suma ubezpieczenia statku powietrznego mniejsza będzie od wartości wymaganej o nie więcej niż wskazany w umowie ubezpieczenia procent (%) wymaganej wartości rzeczywistej.

Klauzula likwidacji szkód

Z zastosowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU oraz pod warunkiem opłaty dodatkowej składki ustala się że:

„Do likwidacji szkód z ubezpieczeń lotniczych będzie miało zastosowanie oświadczenie składane przez Państwową Komisję Badania Wypadków Lotniczych (PKBWL). Jeśli w ocenie T UW PZUW złożenie przez Ubezpieczonego oświadczenia PKBWL będzie wystarczające do stwierdzenia odpowiedzialności ubezpieczyciela – Ubezpieczający / Ubezpieczony nie ma obowiązku dostarczania uchwały końcowej PKBWL dotyczącej rozpatrywanej szkody. T UW PZUW będzie występować do PKBWL z wnioskiem o sporządzenie ww. oświadczenia niezwłocznie po otrzymaniu zawiadomienia o wypadku lotniczym. Do likwidacji szkody nie będzie konieczne oczekiwanie na zakwalifikowanie wypadku do grupy przyczynowo-skutkowej przez ULC. W sytuacji, gdy ustalenie odpowiedzialności przez PKBWL określi okoliczności wyłączające odpowiedzialność T UW PZUW, Ubezpieczający / Ubezpieczony zobowiązuje się do zwrotu wypłaconego odszkodowania.”

Klauzula ubezpieczenia ryzyk wojennych

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, ustala się że pod warunkiem opłacenia dodatkowej składki T UW PZUW obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe w wyniku działań wojennych, wojny domowej, rewolucji, stanu wyjątkowego, strajków i zamieszek społecznych.
2. Na potrzeby niniejszej klauzuli za:
 - a) **działanie wojenne** – uznaje się zorganizowaną walkę zbrojną między państwami, narodami lub grupami społecznymi. Za wojnę uważa się również akcje zbrojne, które nie napotykają zbrojnego oporu,
 - b) **wojnę domową** – uznaje się zorganizowaną walkę zbrojną między grupami społecznymi pochodzącymi z tego samego państwa,
 - c) **rewolucję** – uznaje się gwałtowną zmianę ustroju politycznego, ustroju społecznego, systemu ekonomicznego lub struktury społecznej, połączoną z walką zbrojną lub przemocą,
 - d) **stan wyjątkowy** – uznaje się nadzwyczajną instytucję prawną, przewidującą w obliczu zagrożenia konstytucyjnego ustroju państwa, bezpieczeństwa obywateli lub porządku publicznego możliwość nadania uprawnień władzom do działań zmierzających do minimalizacji lub likwidacji zagrożeń poprzez ograniczenie określonych praw i swobód obywatelskich.
 - e) **strajk** - uznaje się zbiorowe, dobrowolne, okresowe zaprzestanie pracy w celu wymuszenia żądań ekonomicznych lub politycznych,
 - f) **zamieszki społeczne** – uznaje się jakiegokolwiek zakłócenie porządku publicznego,
3. Z zakresu ochrony ubezpieczeniowej wyłączone są szkody:
 - a) powstałe w wyniku działań wojennych pomiędzy jakimikolwiek z następujących państw: Wielka Brytania, Stany Zjednoczone, Francja, Federacja Rosyjska i Chińska Republika Ludowa, bez względu na miejsce powstania szkód,
 - b) spowodowane wybuchem broni nuklearnej, oddziaływaniem energii jądrowej i zanieczyszczeniem radioaktywnym,
 - c) powstałe w którymkolwiek z krajów lub regionów wymienionych poniżej:

Algieria, Angola, Burundi, Kongo, Republika Kongo, Erytrea, Etiopia, Gwinea Bissau, Liberia, Libia, Rwanda, Sierra Leone, Somalia, Sudan, Kolumbia, Ekwador, Peru, Afganistan, Azerbejdżan, Czeczenia i Inguszetia, Sri Lanka, Sumatra (Indonezja), Timor Wschodni, Iran, Irak, Liban, Palestyna, Syria, Albania, Bośnia, Kosowo, Macedonia, Czarnogóra, Serbia,

chyba że lot odbywa się wewnątrz uznanego w skali międzynarodowej korytarza lotniczego i jest wykonywany zgodnie z zaleceniami I.C.A.O.,

- d) w statkach powietrznych odbywających loty do krajów lub regionów nie wymienionych w pkt 3 c) a w których przed rozpoczęciem lotu wybuchły działania wojenne, wojna domowa, rewolucja lub wprowadzono stan wyjątkowy,
 - e) powstałe podczas lotu do kraju, w którym taka eksploatacja statku powietrznego stanowi naruszenie sankcji Organizacji Narodów Zjednoczonych,
 - f) spowodowane przez konfiskatę z nakazu rządu lub jakiegokolwiek organu władzy publicznej,
 - g) pośrednie np. z tytułu opóźnień, niemożności użytkowania statku powietrznego itp..
4. Odpowiedzialność TUV PZUW z tytułu niniejszej klauzuli nie może przekroczyć podanego w dokumencie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia.
 5. Limit odpowiedzialności ulega pomniejszeniu o kwotę lub kwoty wypłaconych odszkodowań należnych z tytułu niniejszej klauzuli.
 6. Przedmiotowa klauzula ma zastosowanie do statków powietrznych o masie własnej MTOW mniejszej niż 1 500 kg.

Klauzula ubezpieczenia aktów terroryzmu, sabotażu lub porwania statku powietrznego

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, ustala się że pod warunkiem opłacenia dodatkowej składki TUV PZUW obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody w wyniku strajku, zamieszek społecznych, sabotażu oraz porwania statku powietrznego.
2. Na potrzeby niniejszej klauzuli za:
 - a) **akt terroryzmu** – uznaje się działanie jakiegokolwiek osoby w imieniu lub w powiązaniu z jakąkolwiek organizacją występującą w celu obalenia rządu lub wywarcia na niego wpływu, (de iure lub de facto) przy użyciu siły lub przemocy,
 - b) **sabotaż** – uznaje się zamierzoną dezorganizację pracy przez uchylenie się od niej lub wadliwe jej wykonywanie, uszkodzanie lub niszczenie sprzętu i narzędzi pracy,
 - c) **porwanie statku powietrznego** – uznaje się bezprawne zajęcie lub bezprawne sprawowanie kontroli nad statkiem powietrznym dokonane przez osobę lub osoby znajdujące się na pokładzie statku powietrznego i działające bez zgody Ubezpieczonego
3. Z zakresu ochrony ubezpieczeniowej wyłączone są:
 - a) szkody spowodowane przez konfiskatę z nakazu rządu lub jakiegokolwiek organu władzy publicznej,
 - b) szkody wszelkiego rodzaju szkody pośrednie np. z tytułu opóźnień, niemożności użytkowania statku powietrznego itp..
4. Odpowiedzialność TUV PZUW z tytułu niniejszej klauzuli nie może przekroczyć podanego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia.

5. Limit odpowiedzialności ulega pomniejszeniu o kwotę lub kwoty wypłaconych odszkodowań należnych z tytułu niniejszej klauzuli.
6. Przedmiotowa klauzula ma zastosowanie do statków powietrznych o masie własnej MTOW mniejszej niż 1 500 kg.

Klauzula sankcji

Z zastosowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, że niezależnie od treści jakichkolwiek innych postanowień umowy ubezpieczenia lub jakichkolwiek klauzul rozszerzających jej postanowienia, przyjmuje się do wiadomości i uzgadnia co następuje:

„Niniejsza umowa ubezpieczenia nie obejmuje jakiegokolwiek odpowiedzialności, która mogłaby powodować naruszenie jakichkolwiek sankcji, zakazów lub restrykcji nałożonych przez ONZ lub jakichkolwiek sankcji ekonomicznych, regulacji lub przepisów prawa UE, Wielkiej Brytanii lub Stanów Zjednoczonych Ameryki.”

Klauzula wyłączenia chorób zakaźnych

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień niniejszej umowy ubezpieczenia, Strony postanawiają, że zakresem umowy ubezpieczenia nie są objęte szkody lub nieszczęśliwe wypadki spowodowane chorobą zakaźną, niezależnie od zajścia innych zdarzeń przyczyniających się jednocześnie lub w jakiegokolwiek innej kolejności do powstania tych szkód, chyba że są to zdarzenia objęte ochroną na podstawie umowy ubezpieczenia, przy czym choroba zakaźna oznacza każdą chorobę, która może zostać przeniesiona za pomocą dowolnej substancji lub czynnika z dowolnego organizmu na inny organizm, w przypadku gdy:

- 1) substancja lub czynnik zawiera, ale nie wyłącznie, wirus, bakterię, pasożyta lub inny organizm lub jego odmianę, niezależnie od tego, czy jest uważany za żywy, czy też nie, oraz
- 2) metoda przenoszenia, bezpośredniego lub pośredniego, obejmuje między innymi przenoszenie drogą powietrzną, przenoszenie płynów ustrojowych, przenoszenie z lub na dowolną powierzchnię lub przedmiot, ciało stałe, płynne lub gazowe, lub między organizmami, oraz
- 3) choroba, substancja lub środek mogą powodować lub grozić spowodowaniem szkody dla zdrowia ludzkiego lub dobrobytu ludzi albo mogą powodować lub grozić spowodowaniem szkody, pogorszenia, utraty wartości, zbywalności lub utraty możliwości korzystania z rzeczy.

Klauzula wyłączająca ryzyka cybernetyczne – marine (LMA5403)

1. Z zastrzeżeniem ust. 3 poniżej, niniejsze ubezpieczenie w żadnym wypadku nie obejmuje strat, szkód, odpowiedzialności ani wydatków spowodowanych przez, lub do których powstania przyczyniło się, lub które wynikają z użycia lub eksploatacji, jako sposobu wyrządzenia szkody,

jakiegokolwiek komputera, systemu komputerowego, programu komputerowego, złośliwego kodu, wirusa komputerowego, procesu komputerowego lub jakiegokolwiek innego systemu elektronicznego.

2. Z zastrzeżeniem warunków, ograniczeń i wyłączeń zawartych w umowie ubezpieczenia, do której dołączona jest niniejsza klauzula, odszkodowanie możliwe do odzyskania w inny sposób nie może być naruszone przez użycie lub działanie jakiegokolwiek komputera, systemu komputerowego, programu komputerowego, procesu komputerowego lub jakiegokolwiek innego systemu elektronicznego, jeżeli takie użycie lub działanie nie stanowi sposobu wyrządzenia szkody.
3. W przypadku gdy niniejsza klauzula stanowi załącznik do umów ubezpieczenia obejmujących ryzyko wojny, wojny domowej, rewolucji, rebelii, powstania lub wynikających z nich zamieszek społecznych lub jakichkolwiek wrogich działań ze strony lub przeciwko państwu prowadzącemu wojnę lub ryzyko terroryzmu albo działania jakiegokolwiek osoby z pobudek politycznych, ust. 1 nie ma na celu wyłączenia strat (które w braku niniejszej klauzuli byłyby objęte ubezpieczeniem) wynikających z użycia jakiegokolwiek komputera, systemu komputerowego lub programu komputerowego, lub jakiegokolwiek innego elektronicznego systemu układu startowego lub naprowadzającego lub mechanizmu odpalającego jakiegokolwiek broń lub pocisk.